

Aluehallitus 15.09.2025

Osavuositarkastuksen 1.1.2025 - 30.6.2025 merkitseminen tiedoksi (AV)

Valmistelijat ja lisätiedot (etunimi.sukunimi@luvn.fi):
Virtanen Toni

Päätösehdotus Hyvinvointialuejohtaja Svahn Sanna

Aluehallitus päättää esittää aluevaltuustolle, että aluevaltuusto päättää merkitä tiedoksi osavuositarkastuksen ajalta 1.1.2025 - 30.6.2025.

Käsittely

Päätös

Selostus

Aluevaltuusto on 10.12.2024 § 61 hyväksynyt talousarvion ja -suunnitelman vuosille 2025–2027. Hyvinvointialueen talousarvio perustuu asetettuun hyvinvointialuestrategiaan sekä siitä johdettuihin palvelustrategiaan ja pelastustoimen palvelutasopäätökseen.

Osavuositarkastuksessa raportoidaan strategian valtuustokauden tavoitteiden toteutuminen, käyttötalouden toteutuminen palvelualueittain, lisäksi kuitenkin HUS omana kokonaisuutenaan, sekä investointiosan, tuloslaskelmaosan ja rahoitusosan toteutuminen. Lisäksi annetaan tilinpäätösennuste. Myös mahdolliset talousarvion muutostarpeet esitetään osavuositarkastusten yhteydessä.

Vuoden 2025 talousarvion yhteydessä päätettiin noin 28 milj. euron suuruudesta talouden tasapainotustoimenpiteiden kokonaisuudesta, jonka tavoitteena on varmistaa, että hyvinvointialueen palvelut pystytään järjestämään rahoitukseen nähden kestäväällä tavalla nykyisessä taloussuunnitelmassa sekä pitkällä aikavälillä.

Hyvinvointialueen talouden tasapainoa ohjataan valtakunnallisesti lain hyvinvointialueesta (611/2021) 115 §:n mukaisesti. Tämän perusteella vuosilta 2023–2024 kertynyt alijäämä, noin 126 milj. euroa, tulee kattaa viimeistään vuoden 2026 loppuun mennessä.

Vuoden 2023 hyvinvointialueiden alijäämäisten tulosten takia hyvinvointialueiden rahoitus sisältää kuluvana vuonna merkittävässä määrin jälkikäteistarkastusta. Hyvinvointialueiden tasapainottaessa talouttaan myös jälkikäteistarkastuksen määrä tulee pienenemään. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueella jälkikäteistarkastuksen suuruus on 106 milj. euroa vuonna 2025, mutta jälkikäteistarkastus pienenee viimeisimmän rahoitusennusteen perusteella 32 milj. euroon vuoteen 2028 mennessä. Länsi-Uudenmaan hyvinvointialueen osalta jälkikäteistarkastus riittää kertyneiden alijäämien kattamiseen, eikä alijäämien kattamiseen siten tarvitse käyttää hyvinvointialueen perusrahoitusta.

Toisen osavuosikatsauksen mukainen ennuste luo pohjan talousarviovalmistelulle, mikä käynnistyi aluehallituksen § 161 16.6.2025 päätöksellä talousarvion ja -suunnitelman valmistelukehyksestä. Toisen osavuosikatsauksen perusteella kuluvan vuoden tulosennuste on 31 milj. euroa talousarviota parempi, mikä mahdollistaa nettokustannusten kasvun kehyspäätöksessä ennakoitua nopeammin ja siten vähentää vuoden 2026 talousarviovalmistelussa tarvittavaa talouden tasapainotustarvetta.

Tulosennuste on parantunut ensimmäisestä osavuosikatsauksesta noin 20 milj. euroa, mikä selittyy pitkälti talousarvioon sisältyneiden positiivisten riskien realisoitumisella ja negatiivisten riskien realisoitumattomuudella. Alla on listattu keskeiset kuluvan vuoden aikana toteutuneet, luonteeltaan kertaluontoiset positiiviset riskit ja niiden tulosvaikutukset:

- Valtion päivitetty rahoituspäätös +1 M€
- Vahva korkotuottokertymä +3 M€
- KEVA:n tasausmaksutason tarkentuminen +4 M€
- Palkankorotusten toteutuminen talousarviossa ennakoitua myöhemmin +3 M€
- HUS-yhtymän jäsenten välisen kehysjaon päivittäminen talousarvion vahvistamisen jälkeen +4 M€
- Vuosien 2023-2024 takautuvat ja vuoden 2025 ennakoitua korkeammat pakolaiskorvaukset +3 M€
- Vakuutusmaksujen korotusten toteutuminen talousarviossa ennakoitua matalampana +1 M€
- Lunna-käyttönoton ennakoitua pienempi rahoitustarve käyttötaloudesta (kirjaukset investointeina) +2 M€

Toiminnan ja talouden toteutuminen 1.1.-30.6.2025

Alkuvuoden aikana on valmisteltu hyvinvointialueen strategiaa vuosille 2026–2029. Strategian valmisteluun ovat päässet osallistumaan alueen asukkaat sekä hyvinvointialueen henkilöstö, sidosryhmät ja luottamushenkilöt. Strategiasta päätetään loppuvuoden aikana aluevaltuustossa.

Digitaalinen asiointipalvelu Lunna otettiin käyttöön 9.4.2025. Lunnassa oli noin 85 000 rekisteröitynyttä käyttäjää elokuun lopussa.

Viime vuonna päätettyä hyvinvointialueen oman asumispalvelutuotannon yhdistämistä on valmisteltu alkuvuonna. Uusi yksikkö aloitti toimintansa 1.5.2025, jolloin neljän palvelualueen asumispalvelutuotannot siirtyvät yhdeksi kokonaisuudeksi. Yhdistämisellä tavoitellaan kustannustason hillitsemistä ja sujuvampaa palvelua asiakkaille.

Kesän aikana hellejakson vaikutukset näkyivät erityisesti ikääntyneiden avuntarpeessa, joka johti päivystyksen ja jatkohoidon ruuhkautumiseen. Tilanne on rauhoittunut elokuussa.

Kahden ensimmäisen kvartaalin palvelutuotannon nettomenot (=toimintakate) olivat 919,9 milj. euroa, mikä on 49,1 % koko vuoden talousarviosta. Toimintatuottoja on kertynyt 89,5 milj. euroa (51,1 % talousarviosta) ja toimintakuluja 1 009,5 milj. euroa (49,3 % talousarviosta). Valtion yleiskatteinen rahoitus on toteutunut kesäkuun loppuun mennessä lähes ennakoidusti ollen 977,2 milj. euroa (50,0 % talousarviosta).

Ensimmäisen puolen vuoden aikana palvelujen ostot ovat alittaneet talousarvion 9,5 milj. eurolla, josta oman palvelutuotannon osuus on 7,7 milj. euroa ja erikoissairaanhoidon osuus 1,8 milj. euroa. Omassa palvelutuotannossa yhteisten sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelualueen alitus on 3,8 milj. euroa, jossa mielenterveys- ja päihdepalvelujen sekä aikuisten sosiaalipalvelujen asumispalveluissa asiakasmäärät ovat olleet arvioitua pienemmät. Myös lasten, nuorten ja perheiden (2,4 milj. euroa) sekä ikääntyneiden (1,7 milj. euroa) palvelualueilla palveluiden ostoja on toteutunut budjetoitua vähemmän.

Alkuvuonna henkilöstökuluja on toteutunut 296,4 milj. euroa eli 10,3 milj. euroa talousarviota vähemmän. Varsinaisten palkkojen

alitus on 3,2 milj. euroa. Lomapalkkojen jaksotusten alitus on 3,0 milj. euroa ja eläkkeiden tasausmaksun 2,0 milj. euroa.

Päätösperusteiset talouden tasapainotukset on saatu pantua täytäntöön suunnitellusti alkuvuoden aikana, eikä niillä ole ollut palveluiden laatua tai saatavuutta merkittävästi heikentäviä vaikutuksia.

Tilinpäätösennuste vuodelle 2025

Käyttötalous

Hyvinvointialueen tilinpäätösennuste vuodelle 2025 on laadittu tammi-kesäkuun toteumatietojen perusteella. Tilikauden tulosennuste kuluvalle vuodelle on 31,0 milj. euroa talousarviota parempi eli yhteensä 107,2 milj. euroa ylijäämäinen.

Hyvinvointialueen omien palvelualueiden varsinaisen toiminnan ennuste on 22,7 milj. euroa ja erikoissairaanhoidon ennuste on 4,6 milj. euroa parempi kuin talousarviossa. Lisäksi rahoitustuottoja on kertymässä 2,7 milj. euroa ja valtion yleiskatteellista rahoitusta 1,1 milj. euroa talousarviota enemmän.

Toimintatuottoja arvioidaan kertyvän noin 5,6 milj. euroa talousarviota enemmän. Ikääntyneiden hoitopäivämaksutuottaja sekä pakolaiskorvauksia on toteutumassa budjetoitua enemmän.

Toimintakuluissa henkilöstökulujen ennuste on 8,8 milj. euroa ja palvelujen ostojen 9,9 milj. euroa talousarviota pienempi.

Henkilöstökuluissa palkkoja sivukuluineen on toteumassa 5,6 milj. euroa ja eläkkeiden tasausmaksuja 3,7 milj. euroa talousarviota vähemmän. Uudessa työehtosopimuksessa palkankorotukset toteutuvat vasta loppuvuodesta 2025 kun talousarviossa arvioitiin korotusten toteutuvan kesäkuussa.

Palvelujen ostojen osalta yhteisten sosiaali- ja terveystalouden palvelualueen ennuste on 6,0 milj. euroa ja erikoissairaanhoidon (HUS) 3,5 milj. euroa talousarviota pienempi.

Erikoissairaanhoidon budjettia parempi ennuste johtuu HUSin tekemästä tarkennuksesta hyvinvointialueiden kehysjakoon talousarviovalmistelun jälkeen joulukuussa 2024.

Erikoissairaanhoidon ennuste on tehty HUSilta saadun ennustearvion mukaisesti. HUS-yhtymän toteuma on ollut alkuvuonna talousarviota parempi. HUS-yhtymä kuitenkin arvioi, että koko tilikauden tulosennuste jää talousarvion tasolla. Mikäli

HUS-yhtymän talous toteutuu talousarviota parempana, on sillä positiivinen vaikutus myös hyvinvointialueen talouteen.

Investoinnit ja rahoitus

Hyvinvointialueen investointiennuste on 28,4 milj. euroa eli 6,0 milj. euroa talousarviota pienempi. Taloushallintojärjestelmän uusiminen on lykkääntynyt vuodella eteenpäin ja investointiin budjetoitu 3,4 milj. euroa ei tule toteutumaan vuonna 2025.

Suurimmat yksittäiset investointikohteet ennusteessa ovat asiakas- ja potilastietojärjestelmä 8,2 milj. euroa, digitaalinen asiointi Lunna 2,9 milj. euroa ja tiedolla johtamisen tietoaallas 2,0 milj. euroa.

Hyvinvointialueen rahoituksen arvioidaan toteutuvan talousarviota paremmin. Rahavarojen muutoksen arvioidaan olevan 45,4 milj. euroa, kun talousarviossa muutos on 17,9 milj. euroa. Suurin selittävä tekijä on talousarviota 30,9 milj. euroa parempi vuosikate, joka parantaa toiminnan rahavirtaa.

Liitteet

Oheismateriaali

Tiedoksi

Täytäntöönpano

Päätöshistoria